

Інформація про систему дошкільного виховання для батьків та опікунів

Шановні батьки та опікуни!

Ми зібрали для вас інформацію про важливість виховання дітей дошкільного віку, методику і організацію дошкільного виховання та про те, як розпочинається дошкільне виховання. Наприкінці подано короткий виклад регулюючих законів та документів щодо системи дошкільного виховання.

Національне управління освіти Фінляндії підготувало цей інформаційний пакет у співпраці з Міністерством освіти та культури, Міністерством соціального забезпечення та охорони здоров'я і Національним інститутом охорони здоров'я і соціального благополуччя (THL).

Дитина має право на дошкільне виховання

Система дошкільного виховання (varhaiskasvatus) являє собою сплановану та цілеспрямовану діяльність, що призначена для дітей 0-6 років. Дошкільне виховання є правом дитини і важливим завданням цього виховання є підтримка росту, розвитку, навчання та благополуччя дитини разом з батьками. Батьки/опікуни несуть основну відповідальність за виховання дітей, а система дошкільного виховання підтримує процес виховання дитини.

Дошкільне виховання є частиною системи освіти Фінляндії. Концепція дошкільного виховання полягає в тому, щоб сприяти навчанню дитини впродовж її життя та забезпеченню освітньої рівності. Питанням з дошкільного виховання присвячено багато досліджень, а сама система дошкільного виховання активно реформується на основі цих досліджень. Дослідження показують, що дошкільне виховання має численні позитивні наслідки для дитини, а також сприятливий вплив на суспільство. На основі Закону про дошкільне виховання ми живемо зараз назву дошкільне виховання замість денного догляду.

Інклюзивне дошкільне виховання означає, що кожна дитина може брати участь у заходах зі своєї відповідної точки. Під час дошкільного виховання дбають про те, щоб дитина усвідомлювала себе прийнятною і ототожнювала себе як члена групи. Заохочуючи дитину та даючи їй можливість досягти успіху, підтримується розвиток позитивної самооцінки дитини.

Навчальна концепція дошкільного виховання ґрунтується на думці про те, що діти навчаються разом з іншими людьми та оточенням. Приналежність до групи та наявність друзів важливі для дитини. Принципи інклюзивності, рівності, рівноправності та спільності визначаються діяльністю, яка проводиться у дошкільному вихованні. Згідно з цими принципами, до думок, поглядів і суджень кожної дитини прислуховуються і діти мають можливість впливати на речі, що пов'язані з їхнім власним повсякденним життям. Дошкільне виховання цінує культурну, мовну різноманітність та різницю в поглядах спільноти та середовища. Процес дошкільного виховання не пов'язаний з впливом релігійних, ідеологічних та політичних переконань.

Мовний розвиток дитини та вивчення мови навчання в системі дошкільного виховання підтримується різноманітними способами. Двомовні та багатомовні діти можуть розмовляти та користуватися своїми рідними мовами під час дошкільного виховання, і в той же час вивчати мову навчання в системі дошкільного виховання.

Дошкільне виховання проводиться фінською, шведською та саамською мовами. Виховання також може проводитися циганською мовою (романі), а дитина, яка використовує жестову мову, може отримати виховання цією мовою. Крім того, муніципалітет або приватний заклад дошкільного виховання можуть запропонувати двомовне дошкільне виховання або навчання за методом занурення у мовне середовище.

У дошкільному вихованні основна діяльність спрямована на потреби, сильні сторони та інтереси дитини. У дошкільному вихованні персонал сприяє розвитку інтересу дитини до навчання, створює сприятливі умови для навчання. Працівники дошкільного закладу створюють середовище разом з дітьми, де діти можуть діяти як залучені та активні учасники. Дітей та батьків/опікунів дітей заохочують брати участь у плануванні, реалізації та оцінюванні діяльності у зручний для дітей та батьків спосіб.

Провідний вид діяльності дошкільного виховання - гра. Ігрова діяльність відіграє важливу роль у сприянні благополуччю дітей, навчанню та взаємодії. Під час дошкільного виховання діти навчаються діяти в групі разом зі своїми друзями та поважати одне одного. Спільна діяльність в групі надає дітям досвід перебування в групі та успішного набування звичок та навичок, як взаємодіяти з іншими та яких спільних правил потрібно дотримуватися в групі. Система дошкільного виховання запобігає знуцанням, навчаючи дітей цим важливим соціальним навичкам. Співпраця з батьками/опікунами відіграє важливу роль у запобіганні випадкам булінгу.

У дошкільному вихованні дітей навчають визначати, виражати та регулювати емоції. Емоційні навички є основою самопізнання та доброго психічного здоров'я. Також удосконалюються математичні, фізичні та різноманітні навички виразності дитини. Під час дошкільного виховання дитина вивчає навколишній світ і знайомиться з найближчим оточенням та спільнотою.

Дитина має право на необхідну підтримку у дошкільному вихованні

В системі дошкільного виховання кожна дитина має право на підтримку з навчання, розвитку та благополуччя. Підтримка дитини здійснюється відповідно до її індивідуальних потреб в процесі діяльності групи. Завданням персоналу є надання дитині необхідної підтримки, використовуючи її відповідні форми. Допомога дитині може надаватися у гнучкий спосіб загальної, посиленої чи спеціальної підтримки.

В основному допомога здійснюється в групі дитини, але за потреби вона може здійснюватися також в малій групі чи спеціальній групі. Підтримка може включати, наприклад, навчання та консультації спеціального педагога дошкільного виховання, використання різних допоміжних засобів, необхідних у дошкільному вихованні, або в ситуаціях, в яких потрібна допомога дитині. Якщо дитина потребує кількох форм допомоги для підтримки розвитку, навчання та благополуччя, які надаються регулярно або постійно, тоді приймається рішення про посилену або спеціальну підтримку чи рішення про послуги від служби підтримки для дитини.

Крім працівників закладів дошкільного виховання, також батьки/опікуни або спеціаліст із соціальної та медичної допомоги, наприклад, медсестра або лікар у консультативному центрі, можуть ініціювати надання підтримки дитині в системі дошкільного виховання. Експертний висновок не потрібен для надання підтримки у дошкільному вихованні. Співпраця із соціальними службами та службами охорони здоров'я за допомогою таких спеціалістів як логопед, ерготерапевт чи психолог, здійснюється у такий спосіб, щоб підтримка дитині створювала відповідне ціле.

Індивідуальний план з дошкільного виховання дитини за назвою VASU

Для кожної дитини в дитячому садку сімейного типу та дитячому садку у співпраці з працівниками системи дошкільного виховання та батьками дитини складається індивідуальний план. Крім того, при складанні індивідуального плану дитини (VASU) необхідно враховувати думку дитини. Індивідуальний план з

дошкільного виховання - це спільний план про те, як сприяти індивідуальному розвитку, навчанню та благополуччю дитини. План (VASU) складається у паперовій або електронній формі. Спільне обговорення є важливим при підготовці індивідуального плану дошкільного виховання для дитини. В разі потреби надається можливість отримати послугу перекладача під час обговорень плану (VASU), що гарантує єдине розуміння справ дитини. Якщо дитина потребує підтримки для розвитку, навчання чи благополуччя, складається план надання підтримки дитині у плані (VASU). Здійснення підтримки та її ефективність можна оцінити за допомогою індивідуального плану дошкільного виховання дитини (VASU). Індивідуальний план з дошкільного виховання дитини є конфіденційним документом.

У дитячому садку педагог дошкільного виховання дитячої групи відповідає за педагогічну діяльність в системі дошкільного виховання та підготовку індивідуального плану з дошкільного виховання дитини. Вихователь домашнього дитячого садку може використати досвід педагога дошкільного виховання під час складання індивідуального плану дошкільного виховання дитини.

Типи і організація дошкільного виховання

Послуги дошкільного виховання надаються в дитячому садку, дитячому садку сімейного типу або як відкриті види діяльності у рамках системи дошкільного виховання, наприклад, у гуртках та на дитячих ігрових майданчиках. Батьки/опікуни обирають відповідний спосіб участі своєї дитини у дошкільному вихованні. Муніципалітет зобов'язаний організовувати дошкільне виховання відповідно до потреб мешканців муніципалітету. Приватні постачальники послуг також організовують послуги з надання дошкільного виховання.

В дитячих садках навчально-виховна робота з дітьми проводиться в групах. Відповідно до Закону та Положення про дошкільне виховання в групах працюють педагоги дошкільного виховання, соціальні працівники та няньки. Директор дитячого садку здійснює керівництво всім дитячим садком.

Дитячий садок сімейного типу є закладом дошкільного виховання, у якому діяльність здійснюється в малій групі. Сімейний дитячий садок можна організувати вдома у вихователя дитячого садка сімейного типу або вдома у дитини або як груповий сімейний дитячий садок за участю двох або трьох вихователів. Вихователь сімейного дитячого садка несе відповідальність за діяльність своєї дитячої групи. Планування та здійснення цільової діяльності сімейного дитячого садка здійснюється за підтримки керівництва сімейного дитячого садка.

Спеціальні педагоги дошкільного виховання можуть працювати в дитячих садках і дитячих садках сімейного типу в групах або як співробітники, які працюють одночасно в різних садках і як консультанти. Інші консультанти також можуть працювати в системі дошкільного виховання як педагоги дошкільного виховання з дітьми іммігрантського походження. Допоміжний персонал, приміром, помічники вихователя в дитячому садку також можуть працювати в дитячих групах.

Відкриті заходи виховання дітей дошкільного віку організовують на дитячих ігрових майданчиках або в різних гуртках з керованою та цілеспрямованою навчальною діяльністю. Такий вид діяльності може включати, наприклад, активний відпочинок на свіжому повітрі, ігри, заняття мистецтвом, музикою чи спортом. Батьки/опікуни також можуть брати участь у заходах разом зі своєю дитиною.

Дошкільне виховання з позмінним доглядом, у якому дитині надається дошкільне виховання також у вечірній, нічний час та у вихідні дні, організують в дитячому садку або дитячому садку сімейного типу. Позмінний догляд за дитиною надається в міру необхідності, якщо цього вимагає робота або навчання одного з батьків або іншого опікуна.

Початок відвідування дитиною закладу дошкільного виховання

Батьки або опікуни повинні подати заяву про надання дитині місця в системі дошкільного виховання за чотири місяці до виникнення такої потреби. Якщо потреба в наданні місця дитині пов'язана з працевлаштуванням, навчанням або переїздом до іншого муніципалітету у зв'язку з роботою чи навчанням, і цю потребу не можна було передбачити, заяву про надання дитині місця необхідно подати не пізніше двох тижнів до того, як дитині знадобиться місце в садку. Дитина може брати участь у дошкільному вихованні, організованому муніципалітетом або приватним постачальником послуг. Муніципалітети та приватні постачальники послуг надають на своїх сайтах докладнішу інформацію про практику подання заяви про надання дитині місця в системі дошкільного виховання та початку відвідування дошкільного закладу.

Якщо дитина проживає та перебуває в двох муніципалітетах, вона має право брати участь в системі дошкільного виховання в обох муніципалітетах. Діти, які мають дозвіл на проживання на підставі тимчасового захисту, шукачі притулку та діти зі статусом біженця мають право на дошкільне виховання, організоване муніципалітетом, якщо батьки/опікуни, наприклад, працюють, навчаються або на це є інша подібна причина. У ситуаціях, що потребують поспіху або якщо цього вимагають інші обставини, місце в системі дошкільного виховання необхідно організувати протягом двох тижнів. Організуючи дошкільне виховання, завжди слід враховувати найкращі інтереси дитини, а організація надання дошкільного виховання має ґрунтуватися на оцінці потреб дитини. Дитина має право на дошкільне виховання, організоване муніципалітетом, коли сім'ї та дитині надано притулок.

Співпраця між закладом дошкільного виховання та батьками/опікунами

Співпраця між батьками/опікунами та закладом дошкільного виховання важлива для загального розвитку, навчання та благополуччя дитини. Взаємкорисні зустрічі між працівниками та батьками створюють основу для плідної співпраці. Довірчі стосунки ґрунтуються на взаємоповазі та спільній діяльності, як обговорення повсякденних справ. Завдання працівників закладу дошкільного виховання полягає в тому, щоб ураховувати думку батьків/опікунів, їхні ініціативи та надати їм можливість брати участь у плануванні, реалізації та оцінюванні дошкільного виховання дитини. У співпраці враховується мовне та культурне різноманіття та самобутність сімей. За потреби залучається перекладач.

Співпраця особливо важлива під час початку відвідування дитиною дошкільного закладу, переходу до системи дошкільного виховання, як зміна групи, а також коли дитина змінює місце відвідування закладу дошкільного виховання або починає своє підготовче навчання (нульовий клас), а також у зв'язку з наданням підтримки дитині. Разом з батьками та працівниками закладів дошкільного виховання ми розглядаємо, у який найкращий спосіб можна підтримувати розвиток, навчання та благополуччя дитини. Передача інформації від працівників системи дошкільного виховання батькам і від батьків до працівників системи дошкільного виховання є важливою.

Співпраця працівників дошкільного виховання та інших служб з надання послуг для сімей з дітьми

В освітній галузі дошкільного виховання ми співпрацюємо з консультаційними центрами та іншими необхідними структурами, які організовують медичне та соціальне обслуговування. Співпраця сприяє благополуччю дитини, а отже, і благополуччю сім'ї. Співпраця також сприяє організації якісного дошкільного виховання.

Співпраця з консультаційним центром, зокрема, здійснюється у зв'язку з медичними оглядами загального здоров'я, коли дитині виповнюється півтора року і 4 роки. Оцінка розвитку та благополуччя дитини у дошкільному вихованні працівниками дошкільного закладу включається до загального медичного огляду за письмовою згодою батьків/опікунів. Співпраця також важлива, якщо дитина потребує підтримки у дошкільному вихованні.

Дані, за якими можна ідентифікувати дитину або які стосуються, наприклад, здоров'я чи поведінки дитини, є особистими даними. Особисті дані повинні бути конфіденційними. Передача даних про дитину між консультаційним центром і системою дошкільного виховання здійснюється переважно за письмовою згодою батьків/опікунів, але в разі потреби дані можуть передаватися і без їхньої згоди. Закон про дошкільне виховання (540/2018) дає право організатору надання дошкільного виховання отримувати від соціальних і медичних служб, а також від спеціалістів, необхідні конфіденційні дані про дитину для організації та проведення дошкільного виховання та оцінки підтримки без згоди батьків/опікунів.

Система дошкільного виховання здійснює співпрацю з підготовчим навчанням (нульовий клас) та базовою загальною освітою, що гарантує плавний перехід дитини від системи дошкільного виховання через підготовче навчання до школи. Підготовче навчання (esiopetus) або інша діяльність, спрямована на досягнення цілей цього навчання, є обов'язковим для всіх дітей за рік до початку обов'язкового здобуття освіти, тобто, зазвичай, для дітей у віці 6 років. Крім того, система дошкільного виховання співпрацює з бібліотеками та іншими культурними закладами, організаторами спортивних занять, службою порятунку, а також з різними громадськими організаціями.

Дитина може розпочати додаткове обов'язкове навчання до початку здобуття базової загальної освіти (perusopetus), якщо лікар або психолог оцінить, що дитина не може інакше досягти цілей, поставлених для базової загальної освіти через інвалідність або захворювання. Для початку додаткового обов'язкового навчання потрібен висновок експерта. Зі свого боку муніципалітет приймає рішення про початок цього навчання. Коли для дитини прийнято рішення про додаткове обов'язкове навчання, вона може розпочати підготовче навчання, яке передує додатковому обов'язковому навчанню у віці 4-5 років, або підготовче навчання, яке є частиною додаткового обов'язкового навчання у віці 6 років. Батьки/опікуни вирішують, чи бере дитина участь у підготовчому навчанні перед додатковим обов'язковим навчанням у віці 5 років.

Система дошкільного виховання регулюється відповідно до чинного законодавства та документів

Закон про дошкільне виховання (540/2018) і Постанова уряду про дошкільне виховання (753/2018) регулюють систему дошкільного виховання. Закон передбачає право дитини на дошкільне виховання та підтримку її розвитку, навчання та благополуччя, що надається в системі дошкільного виховання. Закон визначає цілі та завдання системи дошкільного виховання та зобов'язання щодо організації та впровадження дошкільного виховання, його планування та оцінювання, достатність персоналу, його чисельність та структуру, а також кваліфікаційні вимоги до персоналу. Крім того, підвищення кваліфікації персоналу, конфіденційність та обмін інформацією, інформаційний ресурс системи дошкільного виховання та дошкільне виховання в приватних закладах регулюється Законом про дошкільне виховання.

Система дошкільного виховання ґрунтується на принципах національного плану з дошкільного виховання, розробленого Національним управлінням освіти Фінляндії. Основою плану дошкільного виховання є положення, на підставі якого муніципалітет або група муніципалітетів чи приватний постачальник послуг дошкільного виховання складає місцеві плани з дошкільного виховання. Дошкільне виховання здійснюється відповідно до місцевих планів з дошкільного виховання.

З додатковою інформацією можна ознайомитися на сайті Національного управління освіти Фінляндії і на сайті вашого муніципалітету проживання.